

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 158/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditsša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Benrealis s. r. o.**, Mudroňova 71, Bratislava, IČO 36 673 439, zastúpenej advokátskou kanceláriou LEGATE, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO 35 846 909, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Peter Vrabel, proti rozhodnutiu Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 508124/2020 z 2. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím orgánu štátnej správy označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozhodnutím finančného riaditeľstva č. 508124/2020 z 2. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) bolo potvrdené rozhodnutie mesta Nitra č. 0339632/2020 z 20. júla 2020, ktorým vyrubilo sťažovateľke miestny poplatok za rozvoj v sume 70 160 eur a nevyhovelo tak riadne podanému odvolaniu sťažovateľky, ktoré odôvodnila tým, že všeobecne záväzné nariadenie mesta Nitra č. 14/2019 o miestnom poplatku za rozvoj (ďalej len „VZN“), ktoré bolo titulom a podkladom na vydanie uvedeného rozhodnutia mesta Nitra, je v rozpore so zákonom. Finančné riaditeľstvo odvolaniu sťažovateľky nevyhovelo s konštatovaním, že nemá zákonom danú kompetenciu posudzovať zákonnosť VZN.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Proti napadnutému rozhodnutiu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje nezákonnosťou VZN, ktoré považuje za rozporné so zákonom č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnom poplatku za rozvoj“). Sťažovateľka podrobne poukazovala najmä na rozpor čl. 3 ods. 2 VZN týkajúci sa možnosti použitia výnosu z poplatku za rozvoj vo viacerých katastrálnych územiach mesta Nitra, ktorý odporuje § 11 ods. 3 zákona o miestnom poplatku za rozvoj. Sťažovateľka tiež tvrdila, že text navrhovaného a schváleného znenia VZN sa odlišuje vo významnej časti, a to v dôsledku pozmeňujúceho návrhu, ku ktorému sa nemohla vyjadriť občianska verejnosť, čo nepochybne predstavuje zneužitie práva a porušenie pravidiel mestskej normotvorby, čo je v rozpore s § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

4. Sťažovateľka namieta aj porušenie svojho vlastníckeho práva napadnutým rozhodnutím s odôvodnením, že finančné riaditeľstvo predmetnému právu sťažovateľky ochranu neposkytlo, keďže jej odvolaniu nevyhovelo a potvrdilo rozhodnutie mesta Nitra o vyrubení poplatku.

5. Sťažovateľka zastáva názor o danosti právomoci ústavného súdu, ktorú odvodzuje zo skutočnosti, že Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) jej neumožňuje podať úspešnú správnu žalobu proti napadnutému rozhodnutiu, keďže jej odvolanie proti rozhodnutiu mesta Nitra spočívalo v nezákonnosti VZN, ktorú finančné riaditeľstvo nebolo kompetentné posudzovať v odvolacom konaní. Sťažovateľka sa preto domnieva, že vyčerpala všetky dostupné prostriedky právnej ochrany pred podaním ústavnej sťažnosti.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj porušenie práva vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) sťažovateľky napadnutým rozhodnutím orgánu štátnej správy, ktorým jej bola právoplatne uložená povinnosť zaplatiť miestny poplatok za rozvoj obce.

7. Ústavný súd, poukazujúc na čl. 127 ods. 1 ústavy, konštatuje, že nie je súčasťou všeobecných súdov. Pojmovým znakom ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita, lebo nepredstavuje klasický riadny ani mimoriadny opravný prostriedok, ale ide o prostriedok určený výhradne pre prípad, keď sa sťažovateľ domnieva, že v predchádzajúcom konaní boli porušené jeho ústavou, resp. medzinárodnými zmluvami zaručené práva, a preto je legitímne a logické, že ústavná sťažnosť môže byť podaná až po vyčerpaní všetkých ostatných právnych prostriedkov určených na ochranu sťažovateľových práv, t. j. musí nastať situácia, keď sa ochrany práv už nemožno domáhať iným spôsobom. Ústavná sťažnosť teda nie je právnym prostriedkom slúžiacim na zjednodušenie alebo obídienie osobitne stanoveného zákonného postupu tak, ako to prezentuje sťažovateľka.

8. Pokiaľ právny predpis, v danom prípade Správny súdny poriadok stanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci (správny súd a kasačný súd) bolo by zásahom do ich právomoci a porušením princípu subsidiarity,

pokiaľ by iný orgán (ústavný súd) o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu, teda krajskému súdu a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), na uplatnenie ich právomoci. Všetky tieto hľadiská je preto potrebné reflektovať pri aplikácii a interpretácii príslušných inštitútov zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a právomoci ústavného súdu na jej prijatie a meritórne posúdenie.

9. Z § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavná sťažnosť môže zásadne smerovať len proti rozhodnutiam „konečným“, t. j. rozhodnutiam o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon poskytuje na ochranu práva; v danom prípade by išlo o rozhodnutie, ktorým sa konanie pred správnym súdom končí, a tým je rozhodnutie najvyššieho súdu o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku krajského súdu v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia vydaného orgánom štátnej správy.

10. Nevyužitie zákonnej možnosti sťažovateľkou podať správnu žalobu na krajskom súde a následne v prípade negatívneho rozhodnutia podať kasačnú sťažnosť nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Túto možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala, sama v ústavnej sťažnosti pripustila, že nevyužila možnosť domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom správnej žaloby.

11. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy a zo zákona o ústavnom súde zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne (i mimoriadne) opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

12. Pokiaľ sťažovateľka argumentuje, že správnu žalobu nepodala pre jej zjavnú neúspešnosť vyplývajúcu zo skutočnosti, že jej argumentácia už v odvolaní bola založená na nezákonnosti VZN, ktoré tvorilo podklad pre vyrubenie jej poplatkovej povinnosti, a totožnú argumentáciu predostrela aj v ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že otázka posúdenia súladu sťažovateľkou spochybňovaných ustanovení VZN so zákonmi by mohla byť predmetom posúdenia len v konaní o súlade VZN so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy podľa § 357 a nasl. SSP, v ktorom je aktívne legitimovaným subjektom výlučne prokurátor, resp. zainteresovaná verejnosť, ak všeobecne záväzným nariadením obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Pokiaľ sťažovateľka svojou argumentáciou v ústavnej sťažnosti chcela docieľiť aj posúdenie súladu dotknutého VZN s označenými právami ústavným súdom, k uvedenému ústavný súd konštatuje, že to je možné len v rámci konania o súlade všeobecne záväzných nariadení obce podľa čl. 125 ods. 1 ústavy a len základe návrhu konkrétnych aktívne legitimovaných osôb (medzi ktoré sťažovateľka nepatrí). Predmetom konania o sťažnosti fyzických osôb alebo právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže byť otázka posúdenia takého súladu.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju odmietol ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor DUEA
predseda senátu